

Puolet kehitysavusta kasvien jalostukseen

(Vihreä Lanka 13.8.2004)

Eno jakaa liki tietoa kasveista (VL 6.8.). Mutta sitten tulee oikosulku: kasvinjalostusta on vastustettava, sillä yhtiöt kehittävät kasvilajikkeita.

Suurfirmit eivät kuitenkaan jalosta kasveja kehitysmaille, sillä niiden lajikkeet eivät ole siellä suojattuja. (Tilanne voi muuttua, kun Aasian maat liittyvät alan kansainväliseen UPOV-sopimukseen).

Myös kolmas maailma tarvitsee parempia välineitä viljelijöilleen. Amatöörien kehittämät niin sanotut maataislajikkeet ovat heikkotuottoisia ja jäävät pois viljelystä yhä nopeammin kaikkialla maailmassa.

Maataislajikkeiden paras turva on yhteisissä, kansainvälisissä geenipankeissa, joissa niiden geenit ovat tallessa moneen kertaan. "Maataisilla" on yksittäisiä arvokkaita ominaisuuksia, joita biologit hyödyntävät yhä tehokkaammin jalostusohjelmissa. Uusien lajikkeiden geneettinen pohja on laajempi kuin vanhojen.

Lajikkeistoa on uusittava kaiken aikaa jo siksi, että uudet tautirodut ja tuholaiset romuttavat hyviä vanhoja lajikkeita. Vaikeisiin oloihin tarvitaan kestävyyttä ja satovarmuutta. Ja jos ilmasto muuttuu, on tutkijoilla valtava urakka koko lajikevalikoiman päivittämisessä uusien ekologisten lokeroiden mukaisiksi.

Kehitysmaiden kasvilajikkeet on jo 40 vuotta jalostettu kansainvälisissä maatalouden tutkimuskeskuksissa. Elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO ponnistelee näiden Future Foods -keskusten rahoituksen turvaamiseksi. Puolet Suomen kehitysavusta kannattaisikin ohjata niille parempien kasvien jalostamiseksi kehitysmaiden pienviljelijöille.

Elinsiirrot ovat kauhea ajatus, joka tuottaa ihmiskunnalle kärsimystä - torjumiseen riittää "goottilaisen kauhuromantiikan klassikko", Frankensteinin hirviö. Ovatko maailman kasvibiologit aina vain ihmiskunnan vihollisia? Stalinhan löysi jo kestäväen ratkaisun vuonna 1948 - käyvät lannoitteeksi. . .

Jussi Tammissola
kasvintuhoojanisäkäs
kasvinjalostuksen dosentti